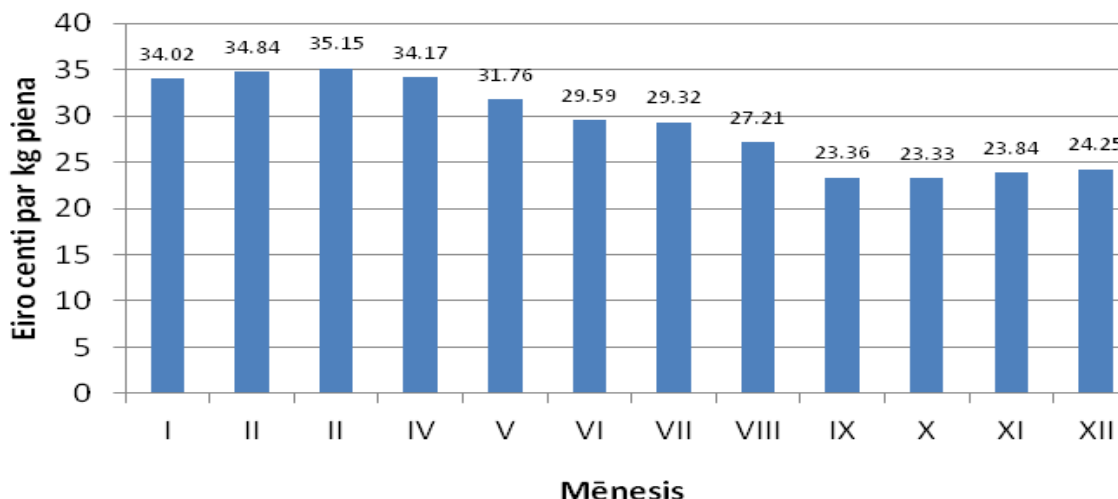

Piensaimniecības nozares apskats par 2014. gadu

Piena ražošanā šis pēdējais nepilnais gads ir izturības pārbaude. Pēc piena cenu samazinājuma pagājušā gada augustā, tās 2015. gadā neparāda tendenci palielināties. 2014. gadā vidējās cenas maksimālais samazinājums ir bijis 33,63%. Ņemot vērā lielo piena cenu amplitūdu starp saimniecībām, var secināt, ka lielākajai daļai saimniecību piena pārdošanas cena ir mazāka par pašizmaksu.

Piena cenu izmaiņas Latvijā 2014. gadā, eiro

Avots: Centrālās Statistikas pārvalde, 2015

Lai saimniecības varētu strādāt dzīvotspējīgi, tām jāsamazina izmaksas. Piena ražošanā vislielākās izmaksas vienmēr veido lopbarība – gan pašražotā, gan iepirktā. Pašražotajai lopbarībai būtu jā sastāda vairāk par 60% no kopējām lopbarības izmaksām. Savukārt pašražotās lopbarības pamats vienmēr būs rupjā lopbarība (skābbarība, siens). Tāpēc vislielākās iespējas samazināt piena ražošanas izmaksas ir uzlabot rupjās lopbarības kvalitāti. Jo vairāk piena mēs spēsim izslaukt, izēdinot rupjo lopbarību, jo mazāk būs nepieciešama spēkbarība (graudu un proteīna piedevas). Vienlaikus uzlabosies gan govju auglība, gan veselība, kas radīs mazākas izmaksas par mākslīgo apsēklošanu, medikamentiem un veterinārārstu pakalpojumiem.

Kā piemēru var minēt LLKC demonstrējumu saimniecību, kurā atkarībā no saražotās skābbarības kvalitātes, barības izmaksas 30 litru izslaukšanai mainās par 3 eiro centiem uz litru. Pie šī brīža vidējās piena cenas 3 eiro centi ir ļoti liels daudzums.

Analizējot skābbarības kvalitātes rādītājus kopumā valstī, diemžēl ir skābbarības, ar kurām nevar sastādīt barības devas, lai dienā no govīm izslauktu 30 l piena.

Daudzās Eiropas valstīs regulāri tiek sekots līdzi skābbarības kvalitātei un iegūtajam piena daudzumam. Rezultāti rāda, ka, mainoties skābbarības kvalitātei, izslauktais piena daudzums no govīm var mainīties pat no mazāk kā 2000 kg gadā līdz vairāk nekā 5000 kg gadā. Ekonomiski saimniekojošās saimniecības mērķis ir no skābbarības iegūt 40–45% no ganāmpulka vidējā izslaukuma.

Ne vienmēr slaukt vairāk ir izdevīgāk. Katrai saimniecībai, vadoties pēc rupjās lopbarības kvalitātes, ir jāsarēķina ekonomiski visizdevīgākais izslaukums.

*Silvija Dreijere,
Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra
Lopkopības nodaļas vadītāja*